

Pradžioje Vengrija, o Paskui ir Lietuva

Pranašavimas Amerikai pasidaryti komunistine. – Jeigu neatsakingas plepėjimas būtų praktikoje patikrintas, jeigu Vengrijoje ir Lietuvoje būtų įvykdyti laisvi rinkimai – klausia senatorius Knowland. – Suomia moko, kaip vertinti sovietų šypsenas. – Neitralės valstybės turėtų pasiruošti komunistinei santvarkai

Tenka labai apgailestauti, kad šios šalies plačioji visuomenė atsidėjusi per televiziją, pasikalbėjimo Amerikos žurnalistų su juo Kremliuje klausėsi Chruščiovo pasakų ir vertino jo žodžius neužtarnautai rimtai, kaip ji yra papratusi vertinti visų politikos žmonių pasakymus.

O tuo tarpu Chruščiovas pastoviai melavo per akis, kalbėjo, kas jam patinka visiškai nepaisydamas nei tikrovės nei realios dabartinės politikos padėties. Reikia gerai pažinti patį Chruščiovą ir jo mokytoją Staliną, kuriam įsakius tas pats Chruščiovas, kaip prisipažįsta po Stalino mirties, šokęs visų paukai kazoką, tik tada galėtum tikrai įvertinti dabartinius jo žodžius ir galėtum suprasti tą paprastą tiesą, kad jis savo klausytojų nė trupučio negerbia ir ir laiko galima jiems meluoti kiek tuo metu jis randa reikalinga.

Pranašavimų tikslas sumažinti kovingumą

Chruščiovo pasigyrimai apie esamą ir busimą sovietų pažangą, savo esmėje nėra nauji ir į juos jau seniai laisvajame pasaulyje įprasta žiūrėti su tam tikru atsargumu. Dėl panašių pasigyrimų galima tik nusišypsoti.

Bet daug pavojingiau, kai Chruščiovas pasinaudodamas nepaprasta proga kalbėti į laisvojo pasaulio žmones daro mėginimus įtikinti visus, kad jo vadovybėje esanti komunistinė sistema turinti neva kažin kokį panašumą ir užkariausianti visą pasaulį. Jis žaidžia gražias taikos ir darnaus sugyvenimo žodžiais, bet čia pat nesidrovi nieku neparemtai pranašauti, kad girdi „amerikiečių ainiai jau gyvena komunistinėje sistemoje“. Tai akiplėšiškas mėginimas sudaryti įspūdį, kad dabartinė kova prieš komunistą esanti beviltiška...

Vengrams vergija „amžių amžiams“

Bet toliau Chruščiovas jau tikrai begėdiškai nušnekejo tvirtindamas, kad tik sovietų tankais iš vengrų tautos pasipiktinimo išgelbėtas dabartinis Vengrijos Kadaro režimas gyvuos „amžių amžiams“, net jeigu iš ten būtų ištraukti rusų kariuomenė. Šis juokingas ir su tikrove nieko bendra neturintis tvirtinimas davė progos Amerikos senatoriui W. Knowlandui padaryti tokį pasiūlymą: Jeigu Chruščiovas taip tikras dėl Kadaro vyriausybės tvirtinimo, tai padarykim, girdi, mėginimą. Tegū rusai atitraukia savo kariuomenę, įvykdykim laisvus rinkimus ir pažiūrėsim kaip tvirta toji Kadaro vyriausybė... O kai šis mėginimas gerai pavyks, tai lygiai tą patį galėsim pakartoti ir Pabaltės valstybėse, vadinasi Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje.

Mes turime draugų ir užtarėjų

Šis senatoriaus priminimas mums malonus pirmiausia jau dėl to, kad jo asmenyje mes turime gerą užtarėją, puikiai suprantantį komunistinius melus ir taip pat svarbu, kad laisvojo pasaulio žmonės Lietuvos, kartu ir kitų Pabaltės valstybių likimą turi nuolat prieš akis ir patogiui laikui atėjus neabejoti-

kia? Neitralioji juosta tikrumoje juk būtų sovietams paklusnių valstybių virtinė, kuri iš baimės dėl sovietų agresijos, atsirubežiuotų nuo vakarų pasaulio, kuris kovoja su komunistine įtaka. Šito nori Kremlius ir apie tai kiekviena proga kalba, nes aiškiai nusi-mano, kad atskilusios nuo demokratinio pasaulio nedidelės valstybės progai pasitaikius turės patekti į komunistų įtaką.

Tuo tarpu, kai visas pasaulis žino, jog pavergtos tautos, kaip neseniai vengrai parodė ir kaip liudija lietuvių kiekiausias pasipriešinimas, kraujo aukų nesigailėdamos veržiasi iš komunistinės vergijos ir rusų aziatiškų nutautinimo metodų išsivaduoti, Chruščiovas kalba, kad vengrai gavę Kadaro vyriausybę „amžių amžiams“ ja džiaugsis. Tokios pačios vertės yra ir kiti Kremliaus vadų pareiškimai.

Ragina Rusus Trauk-tis iš Pabaltijos

NEW YORK (LAIC) — United Press praneša, kad republikonų vadas Senate, William F. Knowland, įteikė JAV-bių planą, kuriuo būtų patarta Nikitos S. Chruščiovo gera valia, jo siulyme atšaukti Sovietų ir Amerikos armijas iš Rytų ir Vakarų Europos.

Pagal Senatoriaus W. F. Knowland planą, kurį jis įteikė valstybės sekretoriui J. F. Dulles, rusai turi pasitraukti iš Vengrijos. Už tai JAV sutiktų, kad Norvegija įeity į Pabaltijos neutralių valstybių bloką.

Knowland pareiškė, kad jis savo pasiūlymus raštu įteikė J. F. Dulles, vadovaujantiesiems pasiūlymais, JAV-bės žengtu „pirmuosius žingsnius ir rusų komunistų bosą prispautų prie sienos“.

SUSIVIENIJIMAS AUDROMS SIAUCIANT

Bekovojant su lenkais

Kaip kiekvienas medis ar augalas turi išsikovoti sau ertvę, kad galėtų semtis šviesos iš saulės ir turėti pakankamai vietos savo šaknims, taip yra su tautomis ir organizacijomis. Lietuviams nepakako turėti tik noro, atsiskirti nuo lenkų, bet tą atsiskyrimą reikėjo išsikovoti.

Pirmos sunkios kovos, kurios palietė tik ką gimusį, trapų SLA, buvo kovos su lenkais. Šiose kovose lietuviai buvo kieti ir fanatiški patriotai. SLA istorija paduoda tokį atsitikimą: Esą, vienas lietuvis pamatęs lenkų sveikinimo telegramą Susivienijimui, išspausdintą angliškame laikraštyje, suukęs: „Išpauiti, iškirpti, užlipdyti!“, pagaliau tą žinią išduręs.

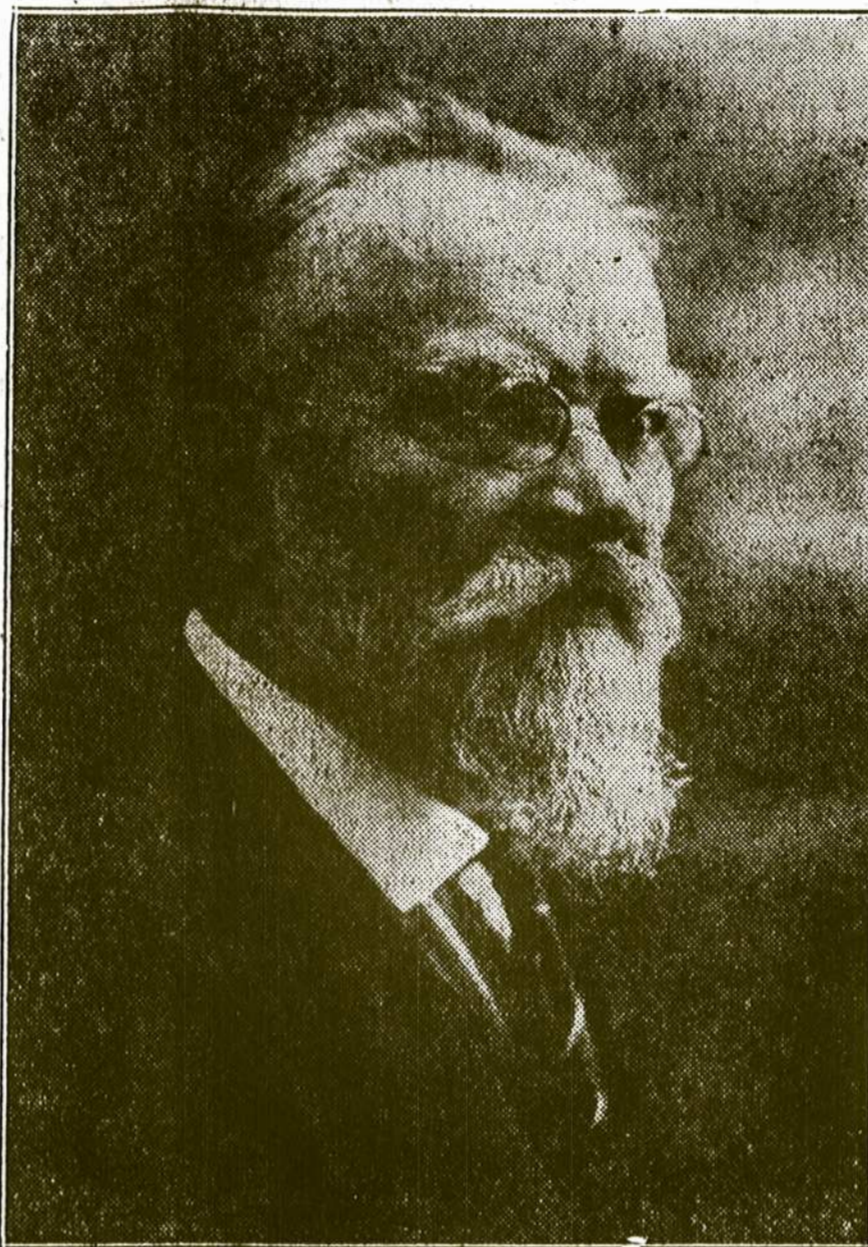
Tai gi, SLA gimė iš lietuvių patriotinio jausmo, kuris guodėsi: „mes laukiame, kaip žiedas rasos, gražiui atsiliepiam apie savo organizaciją.“

Bekovojant su savais

SLA šeštas seimas, 1891 m., nors tada SLA turėjo vos 244 narius su \$158.71 įde, bet nutarė ir išmėti „bedievybės“ platiniojus: Dr. J. Šiupą, J. Andriulaitį, V. Karalių. Nuo šio laiko prasidėjo kova tarp tautiškosios ir kleikalinės grupės. Tai gi, SLA vėl naujose audrose, kuri siau-

klapėdoje įvykęs jaunimo festivalis, kuriame dalyvavę 10,000 klaipečių. Panašūs festivaliai įvyksta ir kituose rajonuose.

TAUTOS MILŽINŲ PAUNKSMĖJE Susivienijimas „Kaip Ažuols Druts Prie Nemunėlio“

DR. JONAS ŠLIUPAS

DR. JONAS BASANA VIČIUS

Susivienijimas Gimė iš Meilės Savo Tautai

tė gana ilgai.

1901 m. įvyksta lemtingas SLA 16 seimas. „Subiedievėjusiems“ — tautiškos krypties delegatams nebuvo pripažinti mandatai. Buvo atimtas mandatas net Centro sekretoriui T. Astramskui, kuris tuomi buvo pašalintas iš pareigų. Kun. Žilius ir kun. Žebrius pasipriešino tokiam smurtui, bet jų niekas neklausė. Nuskriaustieji delegatai, drauge su minėtais kunigais, apledo posėdžių salę. Prie jų prisidėjo net 14 delegatų, kurie buvo paženklinoti rutos šakele, kaip jiems ištikimi. Tai gi, viso 43 delegatai pasisamdę salę, padarė savo seimą, išrinko Pildomąją Tarybą ir nuo šio laiko SLA įgavo dabartinę kryptį. Dėl šio skilimo buvo bylinėtasi, kas SLA gana daug kainavo.

Vėl naujos audros Susivienijime

Nuo 1907 m. prasidėjo gana aštri kova tarp tautinės grupės ir socialistų dėl SLA vadovybės. Ši kova tęsėsi iki 1911 m. Kai 1910 m. seimas įvedė naujas apdraudas \$300, \$600 ir \$1,000, žinoma teko pakelti ir mokesnį. Dėl šio mokesnio narių tarpe kilo didelis nepasitenkinimas, taip kad narių skaičius nuo 11,000 krito iki 5,000. Ši bendra nelaimė sutaukė besivadijančias dėl vadovybės grupes.

Bekovojant su Moskovs bernais

Nuo 1920 m. dėl SLA vadovybės prasidėjo ilga ir kieta kova su komunistais. Komunistų grupė rėmė tvirtai disciplinuota jų partija. Ši kova tęsėsi iki 1930 metų, kol Susivienijimas skilo. Čikagos seime, 1930 m. 307 kuopų delegatai pasisakė už dabartinį Susivienijimą, o 160 delegatų nuėjo pas komunistus. Iš 20,000 narių pasitraukė 3,000.

Tokias dides, žalingas ir sunkias audras teko pergyventi mūsų Susivienijimui. Bet jis visas audras ištvėrė, bekovodamas sustiprėjo ir pralenkė visus, pasilikdamas visiems laikams, kaip „Ažuols druts prie Nemunėlio“.

SLA šiandien

Nors tie patys gyvenimo reiškiniai SLA supa ir šiandien, nors lietuviai susiskaldę grupių grupėmis, nors gyvenimo kova verda, bet SLA yra toli už to viso ribų.

SLA neįsiekė tuscų kovų, bet įsiekė reikšmingo ir naudingo darbo savo nariams ir savo tautai. SLA pradėjęs nuo adatos ir išaugęs į milijonus, perėjęs tokias audras, įsiekė stipraus ir užtikrinto kelio ateičiai.

Zodis SLA vadovybei žengiančiai tautos milžinų keliais

Visi SLA nariai, o drauge su jais ir visi lietuviai, džiaugiasi dėl šios taip reikšmingos organizacijos. SLA tapo reikšmingas todėl, kad visi nariai sąžiningai ir su meile visą laiką rėmė šią organizaciją ir kad šiai organizacijai vadovauja nesiubuojan tie ji lietuviai patriotai, patyrę visuomenininkai, žmonės plataus akryračio ir žiurintieji organizaciją ne per partinių doktrinų akinius, bet šviesiomis akimis ir trokštantieji patarnauti kuo geriausiai.

Dabartinis SLA prezidentas p. P. Dargis praeitame Pildomosios Tarybos suvažiavime pareiškė: „Nuo to laiko, kai tapau SLA prezidentu, mano kaip prezidento akyse, nebėliko nei tautininkų, nei sandaričių, nei socialistų. Aš matau tik fraternalės organizacijos narius, kaip brolius ir seseris, turinčius vienodas pareigas, kurios globoja vienoda teisė“.

Aišku, kad visi SLA reikalai sukasi apie sekretorių dr. M. J. Viniką, kaip daugiausiai patyrusį asmenį apdraudose ir visuomeninėje veikloje. Visi kiti Pildomosios Tarybos nariai: vice prez. J. Macceina, išdininė N. Gugienė, dr. kvotėjas dr. S. Biežis, išdo globėjai E. Mikužutė ir adv. S. Briedis, taip pat šiose atsakomingsose pareigose ne naujokai SLA ir visuomeniniame darbe.

Praeitais Pildomosios Tarybos suvažiavimas

Praeitą Pildomosios Tarybos suvažiavimą, kuris įvyko gegužės 25-29 dienomis Čikagoje, galima laikyti tiesiog pavyzdingu. Per 6 posėdžių sesijas, suspėjo išspręsti ir padaryti nutarimus dėl 92 įvairių klausimų. Klausimai, kuriems reikėjo surasti nutarimus, buvo įvairiausi, kai kurie net esminiai. Jie visi reikalavo ne tik galvoje, bet gilaus pažinimo apdraudų ir įvairių valstybių įstatymų. Buvo apsvaistyti nauji projektai, jiems išdirbtas naujas taisyklės ir nutarta įvesti naujus samdomus žmones— Centro Organizatorius, kurie visą savo laiką ir gabumus pašvęs tik SLA. Naujos mokesčių lentelės, vadovėliai, abiem kalbom konstitucijos, nauji polisiai, įvairios aplikacijos, tai vis naujas milžiniškas darbas, kuris beabejo suteiks pagerinimą Susivienijimui.

Savo pareigų ir pasitikėjimo atsakomingsumą visi Pildomosios Tarybos nariai giliai supranta ir todėl visu rimtumu ir atsidavimu, turėdami vieną supratimą, nori kuo geriausiai pasitarnauti savo organizacijai, o per ją ir savo tautai. SLA Pildomąjai Tarybai taip įtemptai besposėdžiaujant, kai kurių sveikata nepernėse nuovargio ir ilgų darbo valandų.

Visa ką nutarė Pildomoji Taryba, netrukus taps „kunu“. Tie nutarimai dar tvirtiau sucementuos SLA pamatus ir nustatys gaires dar šviesesnei ateičiai. SLA pergyvenęs tiek audrų, jas nugaulėjęs, jau nebe kaip kūdikis, bet kaip galingas milžinas savo tautos narių priešakyje, žengia drasiai į rytojų, žinodamas, kad neša palaimą savo nariams ir tautai. Todėl, visų patriotytių pareiga yra, tapti SLA nariais, ir kalbinti, kad kiti prisirašytų, nes lietuvių tik šio išieivijos milžino pauksmėje galės išlaikyti savo tautinę gyvybę.

